

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nrul de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Libertățile — sub coaliție!

Calvarul II.

Publicăm mai jos lista, desigur foarte necompletă a prigonirilor îndurate de naționalități dela venirea la putere a coaliției, adică dela 8 Aprilie 1906 încoace.

Nr. Luna ert. și ziua Anul	Acuzatul	Acuza	Locul	Osânda	Amenda	
1 22 Apr. 1906	Sever Secula, »Tribuna«	»Canal și beton«	Oradea-mare	—	200 cor. — fil.	
2 22 Apr. »	Milan Hodja	»Renegații«	Curia	1 lună	50 » — »	
3 1 Iulie 1906	Ioan Moța	Adus la cunoștință în bis. țin. verb. Vlad	»	14 zile temniță	50 » — »	
4 1 Iulie 1906	I. Sacarea	»	»	» » »	—	
5 14 Aug. 1906	Simeon Blajovan, preot Hodos	Violență la alegere de deputat	»	1 lună temniță	10 » — »	
6 18 » »	Traian Gașpar, preot Hezeriș	»	»	10 zile temniță	800 » — »	
7 24 Sept 1906	Stefan C. Pop »Lib.«	Pentru 2 articole	Cluj	3 luni temniță	400 » — »	
8 24 Sept 1906	Avram Andreica, »Tribuna«	»O călătorie la Viena«, »Unit. Armatei«	Oradea-mare	7 luni temniță	1200 » — »	
9 7 Nov. 1906	Andor Iuriga, deputat	Contra limbii maghiare	Pressburg	2 ani temniță	1200 » — »	
10 7 Nov. 1906	Aurel C. Domșa »Unirea«	Agitare	Cluj	8 luni temniță	—	
11 7 » »	Gizela Friederich	»	Pressburg	2 săptămâni temniță	—	
12 19 » »	Z. Neamț, inv. Plescuța	»	»	2 zile închis. prevent.	—	
13 8 Sept. »	Paul Tomanet, Neoplanta	N'au voit să asculte cântarea magh. în biser.	—	3 luni închisoare	100 » — »	
14 8 » »	Ana Kollar	Dtto	—	3 luni închisoare	100 » — »	
15 8 » »	Ioan Kovács	Dtto	—	3 luni închisoare	100 » — »	
16 7 Iunie 1906	Nicolae Bolboca, preot,	Pentru corul bisericesc din Vermeș	Bocșa-montană	5 zile închisoare	100 » — »	
17 7 » »	Iosif Miclău, inv.	» » » » »	»	5 » »	100 » — »	
18 7 » 1906	Ioan Popovici	» » » » »	»	1 zi închisoare	10 » — »	
19-52	7 Iunie 1906	Ioan Subțire, A. Poienar, Iacob Toma, George Stancu, Petru Toma, Iuliu Baiu, Petru Crestescu, Ioan Ligezan, Iacob Bude, Ioan Toma, Iosif Mamut, Trailă Mamut, Octavian Damian, Octavian Damian, II. Ioan Burdea, Nicolae Oprea, Petru Bude, Eugen Popovici, Nicolae Balcu, Petru Luminosu, Cons. Popescu, Ioan Groza, Ioan Dragoescu, Octav Azuga, Ioan Stâncu, Ștefan Loga, Maria Peia, Maria Dragoescu, Iacina Vermeșan, Brândușa Oprea, Pers. Albu, Eva Cireșan, Toma Iacob.	Pentru corul bis. din Vermeș Bocșa-montană	câte 1 zi închisoare	10 cor. amendă	
53 4 Dec. 1906	Andrieu Hinka, preot	Pentru agitație la alegeri	Tribunalul din Rosenberg	2 ani temniță	3169 c. am. spes.	
54 4 » »	Dr. L. Srobar	»		1 an »	900 cor. am.	
55 4 » »	Andrieu Jancsek	»		6 luni »	500 c. amendă	
56 4 » »	George Greguss	»		5 » »	200 c. »	
57 4 » »	Petru Cheben	»		5 » »	100 c. »	
58 4 » »	Iosif Tomic	»		4 » »	916 c. spese	
59-68	4 Dec. 1906	Anton Matyasovszky, G. Serafim, Ianov Ianoveț, St. Ie-szenszky, Iosif Milan, Eduard Schlahta, N. Olejnyk, G. Novac, I. Vikonsky câte 3 luni temniță și 100 cor. amendă		Afășare împotriva ungarilor	1 an și 8 luni	2000 amendă
69 12 Dec. 1906	V. Tenca din Tăuț	»		Oradea-mare	8 luni	500 »
70 20 » »	Daniil Iliescu, învățător	»	Timișoara	14 zile	20 cor. am.	
71 28 » »	Dr. Iacob Hotăran adv. Șiria	»	Arad	3 săptămâni	100 » »	
72 28 » »	I. Iercoșan, preot Pâncota	Agitație	»	2 »	100 » »	
73 20 » »	G. Roșu, Pâncota	»	»	2 »	100 » »	
74 23 Ian. 1907	»Ozora« și »Ludove Novviny« confiscate.	»	Turóc.-Sz.-Márton	»	100 » »	
75 5 Febr. 1907	Vasile Moldovan ziarist	»	Cluj	1 an 6 luni	1000 » »	
76-81	12 Febr. 1907	Ioan Cure, preot, Aurel Cure, T. Cucuș, T. Vasile, T. Tuț la câte 3 luni. M. Iordan, Ios. Căpruceanu, V. Țigan, G. Flore, la câte 4 luni.	Pentru agitație la alegeri	Tribunalul Arad	2 ani și 4 luni temniță ordinară	
82 20 Febr. 1907	Albini, ziarist slovac	Agitație prin presă	Pressburg	1 an temniță și	400 cor.	
83 26 Febr. 1907	În cameră se anunță că i-s-au adresat 35 de cereri pentru înăsprirea pedepselor și amenzilor dictate în procesele de presă împotriva naționalităților.	»	»	»	»	

84	2 Mart. 1907	Simeon Blajovean, preot	Agitație la alegeri	Timișoara	1 lună temniță	
85-88	5 Mart. 1907	Andrei Ghidiu, protopop, 15 zile, 200 cor. amendă, dr. Petru Barbu, profesor 10 zile, 200 cor., dr. M. Brediceanu, avocat, 8 zile, 20 Emilia Brodatschi, 8 zile 200 cor., A. Sirbu, 8 zile 200 cor., M. Săbăliă 1 zi 25	Agitație la alegeri	Poliția din Caransebeș	50 de zile temniță	1025 cor.
89	8 Mart. 1907	Patru Laslău, țaran	Agitație la alegeri	Deva	2 luni temniță ord.	
90	29 Mart. 1907	Dușan Porubsky	Pentru un articol din »Slovensky Tyzd.«	Budapesta	1 an temniță	1200 cor.
91	18 Apr.	Decanii facultăților din Bpesta	terorizează pe studenții români pentru cazul Vaida.			
92	18 Sept.	Gheorghe Magheru, preot și alți patru țărani din O-F. cu câte 3 l.	Pentru agitație	Timișoara	8 luni temniță ordin.	
93	18 Apr.	Petru Palak, ziarist slovac	agitație în presă	Budapesta	12 luni temniță	
94	23 Apr.	Petru Pusta, primarul comunei Berechiu din Bihor este străpuns de jandarmi în fața fibirăului Markovits pentru că a protestat împotriva vexării școlii românești din localitate.			2 luni temniță	1000 coroane
95	3 Maiu	Studenții slovaci File și Pavela	Pentru »panslavism«	Szarvas	au fost eliminați dela toate liceele din țară.	
96	25 Maiu	»Lucașfăruș«	Biografia lui Papiu I. cu comentariu	Curia din Bpesta	15 zile închisoare	
97	7 Iunie	Deputatul român dr. A. Vajda	este alungat cu forța brațelor din camera deputaților.			
98	18 Iunie	Voicu Nițescu, student	agitație prin »Tribuna«	Oradea-Mare	3 luni	200 de cor.
99	3 Iulie	Trei învățători slovaci cu câte 15 zile și 200 cor.	pentru tricolor	Miava	45 de zile	600 » »
100	12 Iunie	24 de diletanți români	pentru teatrul românesc	Beiuș	cu câte 20 cor.	480 » »
101	12 Iunie	D-nele Vlad	pentru ațâțare la ură	Deva	200 de cor.	
102	13 Iunie	Jandarmii smulg tricolorul de pe costumul d-șoarelor O. Micu și V. Gera	Agitare	Tribunalul Trencen	3 luni temn. de stat	121 » »
103	24 Iunie	Grablic Kantolik din Papradno	confiscă tricolorul românesc din șetrele de vânzare			
104	24 Iunie	Jandarmii din Pecica-română				

Total: 21 de ani, 9 luni și 3 zile închisoare și 19.161 de cor. Cheltuielile de proces se pot pune la 60.000 de cor. cheltuielile acuzaților avute cu prilejul acestor procese. — Nu mai trebuie comentariu.

Conferență ministerială. Ieri a. m. a avut loc conferență ministerială la locuința ministrului Kossuth. Dintre miniștri au luat parte, afară de Kossuth, Wekerle și Apponyi, iar dintre secretarii de stat Szterény, și contele Hadik. După consultare premierul Wekerle l-a căutat în ministerul de interne pe contele Andrassy.

Contele Andrassy a călătorit Marți la Viena. Presa coaliției declară acum, că această călătorie a ministrului de interne n'a stat în legătură nici cu chestia garanțiilor constituționale, nici cu a sufragiului universal. În chestia din urmă credem și noi, că n'a bătut drumul Burgului, iar în chestia dintâi suntem siguri, că n'a primit audiență.

Sanționarea pragmaticeii dela C. F. Unele ziare aduc știri, că sanționarea legii lui Kossuth despre pragmatica de serviciu a funcționarilor dela căile ferate, întâmpină serioase pedeci. Cercurile dela C. F. sunt informate chiar, că M. Sa nu va sancționa legea aceasta. Presa coaliționistă pe de altă parte afirmă, că aceste informațiuni sunt lipsite de adevăr și că sanționarea legii lui Kossuth va urma în cel mai apropiat timp. De când s'a prezentat însă legea spre sancționare!?

Sărbările din Viena. La 18 August n., ziua nașterii M. Sale, vor avea loc mari sărbări în Viena. La acestea vor lua parte toți miniștrii austriaci. Din acest prilej baronul Beck a convocat consiliu ministerial, la care se va debate situația partidelor austriace și chestia transacțiunii.

Governorul orașului Flume, contele Nákó, nu și-a părăsit oficiul, ci a plecat în concediu. Jumătate din concediu a petrecut la moșia sa din Sân-Miclăușul-mare, iar acum se află împreună cu familia, la Ischl. Semioficiosul »Magyar Távirati Iroda« desminte veștile scrise despre el în presă, afirmând, că în Septembrie contele va lua din nou conducerea oficiului său.

Alegerea dela Beiuș.

Am comunicat, după zierele unguerești, că la stabilirea candidaturii unguerești fișpanul Glatz, fiind inspirat de P. S. Sa episcopul Radu, ar fi combătut candidatura lui Saluzsinsky. Ziarul »Nagyvárad« desminte știrea aceasta. Ne place a crede că dezmințirea spune adevărul.

Trecutul lui Kardos.

Despre gloriosul candidat al partidului kossuthist, *Kardos Árpád* aflăm tot mai multe amănunte interesante.

Candidații kossuthiști, zice un ziar unguereș, cari se aleg pe bani, sporesc neconținut. Corupția crescândă surpă tot prestigiul acestui partid. I-se fac cele mai violente critici lui Kardos, fiindcă până la candidatura sa nici nu a făcut parte din partidul kossuthist. Încă primăvara trecută numele său figură pe un apel al partidului radical și deputatul Farkasházy i-a strigat: »Cum îndrăznești să primești candidatura D-ta care abia cunoști cu numele partidul kossuthist?«

Dar toate astea n'au împiedecat comitetul să candideze pe Kardos, căci el are un lucru cu mult mai important decât trecutul și convingerea kossuthistă: banii cari n'au miros și n'au convingeri.

Situația politică.

Războiul guvernului.

Scriind despre darea de seamă a deputatului dr. Iuliu Maniu, »Magyarország« de azi o însoțește de următorul comentariu:

»Camera ungară așadar, după ce se va întruni din nou peste două luni, va sta în fața primejdiei obstrucției naționaliștilor și a croaților. Că marea majoritate a parlamentului maghiar nu va suferi acest lucru, este natural. Parlamentul maghiar a supravegheat totdeauna cu gelozie și va supraveghea și în viitor, ca dreptul minorității și libertatea cuvântului să nu fie vătămate (!?); dar dacă croații și naționalitățile, abu-

zând de aceste drepturi, voiesc să știrbiască activitatea organismului legislației și al statului național maghiar atunci natural datorința elementară a parlamentului maghiar este să afle dispozițiile, cari să facă imposibile abuzurile«.

Care va să zică: Dacă deputații naționaliști vor pretinde cu energie realizarea reformei legii electorale pe baza dreptului de vot obștesc — asta înseamnă, că ei împiedică funcționarea organismului statului național maghiar!?

Iată cum se termină acest comentariu veritabil șovinist:

»Obstrucția croaților și a naționaliștilor trebuie frântă așadar cu toată puterea, ca apoi să putem continua liniștiți marea muncă a clădirii statului național maghiar — care adaugem noi, nu voiește să știe nimic de drepturile poporului, pe cari le pretind deputații noștri.

Transacțiunea.

Câțiva miniștri ungari s'au întrunit ieri în conferență. Ce-au discutat, nu se știe. Desigur s'au ocupat însă între altele și cu transacțiunea. Cabinetul austriac se va întruni cu prilejul sărbătorilor dela 18 I. c. și între altele se va ocupa și de chestia transacțiunii economice. Pertractările în această chestie se vor relua probabil în 10 Sept., ca pe când se întrunesc cele două camere să poată fi deja terminate proiectele de lege.

Intrunirea dietei croate.

Ziarul »Novosti« afirmă, că banul Rakodczay deocamdată nu va dispune să se facă noi alegeri în Croația, ci în Decembrie va convoca camera provincială, ca să-i voteze indemnitate majoritatea, care se va compune din partidul național și dintr-o parte a membrilor coaliției. Banul sperează, că coaliția nu se va mai susține mult și crede, că pe unii membri ai ei îi va câștiga pentru politica sa.

Curentul austrofil în Croația.

Ziarul oficios al guvernului croat scrie că curentul prietenos pentru Austria se întărește neconținut, iar cel priitor unguerilor slăbește. Toate partidele croate merg spre o

singură țintă: desfacerea Croației de Ungaria. Desfacerea însă nu-i cu putință pe cale constituțională. Coaliția sârbo-croată vrea să producă ruperea prin împotrivire cea mai violentă cu putință în camera ungară. Ungaria va fi nevoită să atace cu aceeași violență pe croați și ca urmare croații vor constata că Croația nu poate trăi în raportul ei de azi cu Ungaria. Coaliția va avea pe urmă motiv de-a declara că raportul acesta a încetat. Având în vedere constelația politică a monarhiei, Ungaria va fi nevoită să renunțe la Croația în favoarea Austriei. Și atunci dualismul actual va face loc *trialismului*.

Intrevederea dela Wilhelmshöhe.

După Swinemünde urmează Wilhelmshöhe, apoi Ischl. Sunt trei întrevederi de monarhi de mare însemnătate politică. Presa le comentează în diferite chipuri. Se spune, că ele ar servi interesului păcii.

Regele Eduard al Angliei a sosit la Wilhelmshöhe, unde împăratul Wilhelm i-a pregătit o primire într'adevăr strălucită. Cei doi monarhi s'au salutat în modul cel mai amical. Printre șirul trupelor germane și salutați de osanele poporului au mers la vestitul castel din Wilhelmshöhe, unde a stat Napoleon III prins, după Sedan... Regele Angliei a fost primit și de împărăteasa Augusta și a stat apoi mai multe ore într'una de vorbă cu împăratul Wilhelm. Și într'acest timp cancelarul imperiului german Bülow a conferit cu secretarul de stat Hardings. Noaptea la 11 1/2 regele Eduard a plecat din Wilhelmshöhe la Ischl, unde va avea o întrevedere cu monarhul Austro-Ungariei.

Intrevederea a durat numai câteva ore, dar timpul acesta a fost de ajuns, ca monarhii și miniștrii lor să discute chestiile mai importante referitoare la politica celor două țări. Ziarele germane afirmă, că întrevederea dela Wilhelmshöhe întărește legăturile de

prietenie între Germania și Anglia și va omorî germele neînțelegerii și a războiului, care amenința.

Iată câteva amănunte asupra întrevederii dela Wilhelmshöhe:

În străzile, pe unde trebuiau să treacă cei doi monarhi, ferestrele toate au fost date împrumut, cât timp ține înțrarea în oraș, pentru sume mari. Dimineața deja poliția și miliția au format cordoane. Trupele însă stăteau numai pe o parte a străzii, partea opusă era ocupată de societăți, copii de școală, reuniuni de tot soiul etc. Copiii țineau stegulețe cu colorile englezești în mână, iar fetițele aveau funde cu culoare englezească la pălării. Așa a dorit însuși împăratul Wilhelm.

Trenul special al regelui Germaniei a întârziat din cauză că vaporul, care a trecut peste canalul La Manche, a suferit el însuși întârziere din cauza negurei. În loc de dimineața la 11, Eduard VII a sosit d. a. la 2. Multora din public li-s'a făcut rău, așteptând atât în căldură și pe nemâncate.

Primirea a fost grandioasă: Regele Angliei a coborât din tren între sunetele imnului englez. Purta uniforma de general al gardei germane. Împăratul Wilhelm îl aștepta cu o suită strălucită. Publicul a făcut ovațiuni monarhilor.

Mișcarea culturală.

Z. Bârsan în Arad.

Numai o zi ne desparte de reprezentațiunile teatrale ale dlui Bârsan la Arad.

Aceste reprezentațiuni erau anunțate pentru Arad pe 24 și 25 l. c. dar unele cauze au contribuit ca dl Bârsan să-și schimbe programul original al turneului și să vie la noi mai de grabă.

Reprezentațiunile anunțate pe 17, 18 și 19 l. c. la Oravița s'au amânat — după cum suntem informați telegrafice — pe zilele 24, 25 și 26 l. c.

Sâmbătă și Duminică, 17 și 18 l. c. vom avea așadară prilejul de a-l saluta pe dl Bârsan în mijlocul nostru. Dorim, ca după reînvierea Asociației aradane, orașul și comitatul românesc al Aradului să dovediască destul interes și dragoste pentru cultura și arta românească, luând parte la reprezentațiunile artistului fără preget, care face să răsune pe scene în toate părțile lo-

cuite de români frumosul graiu al neamului nostru.

Iată programul reprezentațiunilor, ce le va da dl Bârsan în orașul nostru:

Sâmbătă, 17 August.

1. *Sacrificiul*, dramă într'un act, de R. Bracco.
2. *Capriciul unui tată*, comedie într'un act, după E. Belli Blanne.
3. *Furtuna casnică*, comedie într'un act, de P. Ferieu.

Duminică, 18 August.

1. *Un prieten*, dramă într'un act după Calliot.
2. *Cântecul cocoșului*, comedie într'un act, după Napoleon Gallo.
3. *Nervosul*, comedie într'un act, după N. Gallo.

Încă o adunare de a »Asociațiunii« oprită.

Semnalasem la timpul său, că adunarea dela Torac a »Asociațiunii« a fost oprită. Primit acum următoarele:

Mult onorată Redacțiune, Cu indignare Vă aduc la cunoștință, că adunarea secțiunii Becicherec al »Astrei« nu s'a amânat din bunăvoia părintelui V. Petrovici pe 1 Septembrie, ci fiind interzisă de către pretorele Steinbach din Moșoș. A fost silit să o amâne pe 1 Septembrie, până apelația făcută din partea comitetului central se va rezolva la forurile competente.

Semnez, că deja la 31 Iulie v. la amezai a sosit dela dl fibrău al lui Andrassy o înștiințare, prin care își retrage interzicerea, dar a sosit prea târziu.

Înainte numai, că noi ținem minte!

Cornel Petrovici.

Din străinătate.

Franța în Maroc.

Ziarul francez »Figaro« zice, că guvernul francez se înșală pe sine însuși dacă crede că în Maroc nu mai e nevoie de noi trupe. Cazul dela Casablanca are urmări pentru întreg imperiul marocan. Acum nu mai e vorba de o simplă demonstrație militară, ci de o situație, care ar putea deveni critică Franței, căci indigenii marocani sunt acum tocmai atât de războinici, tot atât de oștiti francezilor, ca la izbucnirea răscoalei. Generalului comandant *Drude* i-se anunță, că taberile marocane se sporesc mereu; el are nevoie de ajutoare noi.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Armata haiducului.

Ne vom întoarce iar în munți,
în munții noștri verzi,
Și'n codrii lui atât de dragi
Pustiul o să-ți pierzi.

Ne vom întoarce la izvor,
izvorul fermecat,
Pe malul lui cu mușchiul gros
Să stăm ca altă dat'.

Ne vom întoarce la flăcăi,
flăcăii tăi cu dor,
Să chiuie când va vedea
Pe căpitanul lor.

Și peste vîrfuri, colo sus,
sus cerul cel senin,
E spintecat de vulturi iuți
Ce ție ți-se închin.

De-și pleacă codrul fruntea'n jos,
și'n jos se'nclină 'ncet,
E că te știe de stăpân
Stejari, arini, brădet.

Și de alunecă pe pietre,
pe pietre făcând spame,
Izvorul tău te-o recunoaște
Chemându-te pe nume.

Pe malul lui, sub bradul nalt,
sub bradul nalt și drept,

Voiu sta ca alte dăți, tîcînd
Cu capul pe-al tău piept.

Răsară luna din brădet,
brădet aromitor
Să ne găsească 'mbrățișați
Pe malul de izvor.

Pe vale 'n jos, ca urieși,
ca urieși năpraznici,
Măreț și'ntinză umbrele
De piscuri, munții falnici.

Și 'n zarea razelor bălai,
bălai ca părul meu,
S'aud pădurile huind
Să simț de Dumnezeu.

Ca valul tu să-l plîngi încet,
încet cum știi doar tu,
De dragul cântecului trist
Pe alte lumi mă du.

Să-l plîngi duios, să-l cânti cu foc,
să-l cânti de dor ascuns,
Să plîngă codru, munți, izvor,
Și luna plîngă sus.

Roma, 1907.

P. Robescu.

In noaptea adîncă.

Liei.

În noaptea adîncă, visător,
La tine zboară gîndul meu
Ca să cerșească a ta iubire,

O ideal, căutat mereu...

Șoptind, iubire să-ți inspire
Cu glasul dragostei timide:
»O vino, vino-al meu odor
Să caut în ochii tăi senini
Și nepătrunși ca însuși ceriul,
Ca suferința să mi-o alini
Cu-amorul tău plin de misteriu
De fericiri ce ne surăde«.

Dar tot e vis amăgitor,
Căci sufletu-mi însătoșat
Atîta timp de-a ta iubire
Zădarnic zboară desperat
La poartă-ți, scumpă fericire,
Zădarnic, — nu se va deschide.

I. Delin.

Excursiunile Reuniunii române de cântări din Orăștie.

Reuniunea de cântări din Orăștie a luat frumoasa hotărîre ca în Duminică și la sărbători să facă, când împrejurările permit, câte o excursiune prin comunele din jur, pentruca să cînte în biserică la liturghie și dacă locul este potrivit, să aranjeze și câte un concert.

Până acum s'au făcut trei excursiuni de felul acesta, asupra cărora vreau să vă scriu câte ceva.

Cea dintăiu și pe deplin reușită excursiune s'a făcut la *Jibot* (Alkenyér). Duminică în 7/VII des de dimineață am pornit-o pe jos, corul întreg,

Revista ziarelor.

Az Ujság despre declarația lui Apponyi :

Apponyi numește vis major împrejurarea, că partidul independist nu poate realiza, teritoriul vamal autonom. Curios. E astfel de vis major acesta, ca și polița iscălită, ori ca datoria nepătită. Partidul independist de aceea nu realizează teritoriul vamal autonom, pentru că s'a angajat pe baza unei tocmești, adică pe baza pactului, că nu-l va înființa. Dară șuba are și o latură internă. Partidul independist altă dată avea obiceiul să explice, că teritoriul vamal autonom nu-l realizează în interesul teritoriului vamal autonom. Zice că face tranziție spre deplină independență nu pentru pact, ci pentru prevedere, pentru grija obligatoare, pentru pregătirea înțeleaptă. Unindu-le pe toate Apponyi le declară vis major, adică declară de bătaia a lui Dumnezeu prevederea kosuthistă și într'asta poate să aibă și dreptate.

Cu privire la revizuirea regulamentului intern al camerei :

Sămânța, pe care a aruncat-o Kossuth Ferencz înainte de vacanțe, n'a căzut pe pământ pietros. A dat ca lecție revizia regulamentului camerei, ca să se cugete patrioții asupra ei. Și iată, la mijlocul vacanțelor auzim, că și croații se pregătesc să obstrueze și naționalistii. Iar patrioții întreabă deja : putem răbda, ca dușmanii națiunii să abuzeze de libertatea maghiară ? Și când patrioții întreabă acest lucru, au și dat deja răspunsul : se înțelegem, că nu putem răbda. Și deja la întâia conferință domnul profesor Kossuth Ferencz va constata cu bucurie, că au învățat lecția și că vacanțele n'au trecut înzadar.

In articolul prim, ocupându-se de cel mai mare năcaz, care e scumpetea scrie între altele :

La noi abia se întâlnește omul altădată cu statul, decât când e vorba de a incassa darea. În mâna statului sunt trenurile și aproape toate mijloacele de comunicație ; dar nu e în stare să facă ceva în interesul cetățenilor. Nicăiri pe lume nu trăiesc atâți oameni din corupția comercială, ca la noi. Nicăiri pe lume nu e așa de ușor a lega prețurile zilnice și a provoca prețuri forțate.

Preste tot la noi numai profitul repede și sistemul de jaf e bine organizat. De interesul consumatorilor nime nu se îngrijește. E mare și e greu acest lucru care taie adânc în moralitatea vieții oficiale.

Unde să caute deci ajutor milioanele de consumatori, cari se uită desperați împrejur ? La stat nu, pentru că acesta fericește acuma națiunea, și

coriste și coriști, dela școala românească, locul întâlnirii, către gara Orăștiei. Mândru se ridică dinspre răsărit pentru toată lumea acelaș soare binefăcător pe bolta senină ca lacrima a cerului și ceata cântăreților cuprinsă de înălțarea sufletească ca dintr'o gură făcu să răsune livadia, ce ne despărtează de gară, de epocalul marș ostășesc al regretatului Musicescu.

Țăranii pe care îi întâlneam în drum, stau locului mirați, simțind însă sufletul românesc al cântecului, dau bună dimineața zimbând cu mulțumire. Ajunși la gară un vagon de »glasu al treilea« (cum zice nația) fû luat cu asalt. Mult haz a produs conducătorul, un sârb din Bănat, care era în credința că mergem la ospăț. La gara din Jibot ne-a mai poftit petrecere bună și noi mulțumindu-i ne-am coborât numai un rîs și o voie bună.

Jibotul este o comună curat românească cu vre-o 4000 locuitori harnici și cu frica lui Dzeu, dovadă mănunțata biserică mare cât un dom, ce au zidit-o fără ajutoare străine, numai din puterile lor, conduși însă de vrednicul preot Simion Săcărea.

Intr'o astfel de biserică cu o bună acustică, este de prisos să mai spun că liturghia lui Dima a răsunat frumos și a plăcut mult numerosului popor adunat la sf slujbă. Impresie adâncă a făcut și glasul puternic al cunoscutului basist Nicu Damian în solo cântat de dânsul. După liturghie corul a luat parte la o procesiune până în capul satului, unde la o răspântie de drum mai mulți buni creștini au ridicat obișnuita cruce de piatră, care s'a sfințit cu ocazia aceasta. Și aci corul a cântat răspunsurile.

prin urmare n'are timp să se intereseze de bucătura cetățenilor. La municipii nu, pentru că acestea sunt absolut neputincioase când e vorba să facă bine. Prin urmare consumatorii trebuie să-și afle mântuirea în ei înșiși. Să cruțe, să rabde până pot și apoi să facă cum fac într'alte părți. Să atace, între marginile legii, dar cu energie, care nu cunoaște îndurare, toate instituțiunile publice, de unde cred, că provine mizeria. Să se aperse înșiși pe sine.

Căci dacă mai așteaptă cineva, că marea fericire a nației din partea coaliției numai acum urmează : acela merită, ca tifusul provenit din foame să-l cumintească.

Preot român jidovit.

Preotul Demetriu Goia din Sohodol, care e și secretar ai despărțământului Asociațiunii din Munții Apuseni, de sf. sărbători a Invierii Domnului a pregătit credincioșilor săi o neașteptată și urâtă surprindere.

În preajma acestor zile mari, când clopotele sfintelor biserici cu glas maiestros cheamă pe toți la Inviere, acest preot în gândul său a urzit moarte morală și economică turmei sale. Pe când toți oamenii de bine se silesc să întărească economic pe poporul, ca să fie tare și ca națiune, acest fals conducător, mănât de o râvnă diavolească de a se îmbogăți pe orice cale, a întins mână prietenească unui »Feigenbaum« adus de vânt, l-a vârat în inima comunei Sohodol, unde din moși-strămoși nu s'a pomenit să fie jidan, îl ocrotește și ospetează în casa sa și împreună plântuiesc fericirea de apoi a sătenilor.

Mijloacele cari sprijinesc scopul acestor înfrățiri ? — Cunoscutele mijloace jidovești : cărcima așezată în casele preotului, vis-à-vis de reședința acestuia, ca să poată fi mai ușor controlați ceice vin și ceice nu vin la »crășma popii« să se închine butoiului jidanului.

În respectul, ce-l are acest preot pentru datinile noastre creștinești, s'a îngrijit ca pietatea creștinilor la sărbătorile Invierii să fie jignită într'o formă, care nu numai pentru decorul acestor sfinte sărbători ar trebui încunjurată. Anume credincioșii din Sohodol spun, că paștile lor, pe care cu sfințenie le primesc pe la case și le cinstesc ca sf. cuminecături, au fost necinstite, pentru că vinul folosit la pregătirea lor l-a scos din bute cu curcubela fiica jidanului, Serena, și astfel a fost atins de buze nebotizate.

De când preotul D. Goia își are cărșma lui, toată autoritatea personală și morală ca preot și agent la două bănci, unde sunt îndator-

niciți sohodolenii o folosește ca să facă pe oameni să calce în »casa« jidanului său. Ba în terorizarea oamenilor merge așa departe, încât iese cu cinstita preuteasă la margini de drumuri și vai de acel nenorocit, care ar îndrăzni să cumpere din alte neguțătorii — creștinești. — Il injură țigănește și amenință.

Nu-i vorbă, frumoasă chemare pastorală !

Acum de curând (Duminecă, 4 August n.) D. Goia cu jidanul său a aranjat o petrecere de vară. Cu această ocaziune preotul vrând să dea poporului pildă vie de marca sa toleranță creștinească, ca un cavaler desăvârșit, ce se pretinde, a jucat cu frumoasa fată de 19 ani a jidanului, cu Serena Feigenbaum, pe care după spusele sale, zice-se, ar avea de gând să o boteze și a dopteze. (De altfel d-șoara Serena doarme în salonul sfințitului părinte).

În ziua următoare după această orgie irodiană a început prigoana în contra invitațiilor, care s'au sfiit să participe la bachanalele jidovești.

Cea dintâi jertfă a fost vicenotarul Silviu Corcheș, chiriașul preotului. Față de acesta a săvârșit preotul o faptă neumană, de cari s'ar rușina și cel mai slab creștin. Anume împins de firea-i volnică, fără somație judecătorească ori polițială, ci cu forța brachială l-a dat de spate afară în drum împreună cu familia, nelăsându-i nici timp, nici pulința de a-și lua cu sine cele mai indispensabile.

De așa idei umane e condus preotul D. Goia din Sohodol.

Judecarea și înfierarea după vrednicie a acestor fapte »preoțești« (?) o las On. redacțiunii și cinstițului public românesc.

Iupiter.

De pe valea Crișului repede.

În 7 August au avut loc alegerea de notar cercual în comuna Fechetău, com. Bihor. Mulțumită lui D-zeu și poporului alegător conștiu de datoria sa ; inspirat de duhul românismului, după o măsurare a puterilor cu tot ce are jurul, acesta mai veninos, în urmă l-a reușit a-și alege notar român cu majoritate absolută a voturilor, în persoana dlui Tiberiu Filep, care era și dorința inimii lor.

Alegerea a decurs în ordine exemplară, ceace se obsearvă la români în tot locul, dacă este iăsat să-și exercite dreptul său conform legilor patriei »sfinte« înaintea lui. Laudă i-se cuvine protopretorelui cercual, care s'a purtat ca un adevărat părinte al acestui popor oropsit, dându-i voie liberă la exercitarea dreptului lor cel mai sfânt.

N'a lipsit însă dela această ocaziune nici de-

Sfârșind cu cele sfinte, coriștii au fost oaspeții preotului Săcărea și ai jovialului notar Liviu Fridman. Se înțelege că acum cântecile bisericesti au fost înlocuite cu cele lumești. După amezai am făcut plimbări cu cinul pe apa lină a Murășului, care curge pe lângă comună, apoi am luat parte activă la jocul junilor din sat. D-șoarele cu flăcăii și coriștii cu trunchioasele fete din jibot am tras o învățată de bubuia pământul. Abia seara târziu când vremea plecării se apropia ne-am sculat dela masa comună, dată de notar și am părăsit acest frumos sat, însoțiți până la gară de popor cu preot și notar cu tot.

A doua excursiune în stil mai mare s'a îndreptat către Poiana Sibiiului, satul de naștere al dirigentului corului dl Ioan Branga, și a durat 2 zile și jumătate.

În Sâmbăta după sf. Petru după amiază a plecat reuniunea dela Orăștie cu trenul accelerat până la Mercurea, iar de aci cu căruțele puse la dispoziție de poienari, la deal, până sus la Poiană, unul dintre cele mai sus situate și cel mai frumos sat de munte din comitatul Sibiiului.

Cum am ieșit din Mercurea, comună mare locuită de restul sașilor coloniști și de românii recuceritori ai vetrii strămoșești, o luarăm la deal și trecurăm un șir lung de căruțe după vre o jumătate de ceas prin satul Dobârca odinioară curat săsesc, acum și românesc, cu prindere bună, judecând după frumoasele case ale sașilor. Dar după cum auzirăm mai târziu, o parte mare din hotar l-au cumpărat poienarii după comasarea din anii trecuți, iar sașii neputând rezista legii vremurilor nouă, iau lumea în cap, îndreptându-se mai ales către America. Din Dobârca urcușul

e foarte pieziș și trebuie să ne dam jos din căruțe. Cam pela mijlocul drumului este un mic platon cu un făgădău, îi zice »la Margine«. Aci ne-am scos merindele și ca în tabără am cinat pe iarbă verde și sub cerul liber cu o mare poftă haiducească. Apoi iar s'a pus caravana în mișcare, și abia târziu noaptea pe la 9½ am întrezărit prin întunecul cele dintâi lumini ale caselor din Poiana. Cu toate că am ajuns cu noaptea în cap în comună, totuși unii dintre poienari n'au pregetat a ne face o frumoasă și caldă primire cu vorbiri de bineventare ținute de notarul și un membru al reuniunii meseriașilor.

La aceste corul a răspuns cu motto : »O națiune mamă dulce« etc., și prezidentul reuniunii, care este totodată și dirigent, dl Ioan Branga, cu cuvinte dictate de duloșia revererii satului natal, mulțumește pentru primire consătenilor săi. În cvartirarea pregătită de dl Nicolae Branga, dirigentul filialei »Ardeleana« dela Vinț, s'a făcut repede și în cea mai mare ordine dela cvartirul general, casa sorii dirigentului văd. Maria B. Bozdog. Bravii poienari, cari au pus căruțe gratuite la dispoziție sunt Ioan Vlad, sen., Ioan Vlad, jun., Ioan Dancilă, Ioan Șerb, Const. Fântână Găluț, iar cvartire au dat următorii : Ioan Șerb la 3, G. Bărbat 3, Nic. Dobrota 3, Maria B. Bozdog 7, Ioan Moga 4, Ilie Moga 2, Iosif Ban 3, Ioan Vlad 4, I. Viraciu 3. Duminecă des de dimineață ne-am sculat curioși să vedem necunoscutul ce ne împrejmua. Numai cine a fost vr'odată într'un asemenea sat de munte, poate să-și dea seama ce va să zică aici o dimineață de vară. Iar împrejur dealuri încântătoare pe cari sunt aninate casele curate și ținute într'un stil

putatul cercual Farkasházy, nici corifeul său Klin-tok, vestitul popă gr.-cath. român din Bezne, încercând încă odată, a-și câștiga pentru interesele sale această comună, care pentru el și cei de-a lui samă e percută pentru totdeauna.

Încă cu o zi înainte descălecară în cerc, cercând toate modalitățile cu diferite minciuni numai să-i abată dela calea ce doreau din sufletul lor. Însă poporul din acest cerc not. care n'a aflat de bune niciodată principiile deputatului Farkasházy l-au delăturat și de astădată, cu momelile lui cu tot și s'a lipit de conducătorii săi alegându-și notar din neamul lor.

Alegerea se începe la 10 ore dimineața. După cetirea apelului nominal, se constată prezența alor 36 alegători și absența unuia, care e greu boinov. Cetindu-se lista reflectanților se candidează 8 inși.

Românii adunându-se la un loc formează un zid puternic din care cu toate sforțările lui Farkasházy și pretenului său popă român, nu pot smulge nici o peatră. Văzând, acum deputatul țării românului în acest chip de nelvinsă, încearcă altcum. Îndeamnă pe jidani să se ceară votare nominală gândind că în acest chip va câștiga timp de a răpi — prin mijloace de ale sale — suflete. Nici așa nu izbutește. Lupta se sfârșește cu învingerea românului alegând cu majoritate de 16 voturi pe dl Tiberiu Filep de notar al cercului Fechetáu.

Iată ce frumoasă a fost biruința deștepților români; ar fi fost însă o cumplită batjocură și rușine, dacă alegeau un om care-l doria jidovimea satului, sau un altul care nu simțeste românește, un om care e străin de limba și legea lor.

Laudă li-se cuvine, acestor fruntași ai satului, cai în treacățul vremii, au învățat a-și pune toată încrederea în conducătorii de o limbă și lege, căci numai astfel se pot întări și numai astfel pot înainta.

Să deie D-zeu ca între poporul nostru să fie tot astfel de înțelegeri de-acum înainte formându-se în ziduri puternice, căci fiind astfel formați dușmanul niciodată nu va izbucni a-l zdruncina.

Z. B.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 15 August n. 1907.

— **Banchetul dela Vinț.** Deoarece suplimentul numărului nostru de azi cuprinde raportul nostru dela Vinț am amânat sfârșitul lui pe azi pentruca cetitorii numărului de popor să aibă raportul întreg. Iată-l:

absolut particular, în fund munții înalți măiestuși un aer curat ca cristalul și îmbalsamat de fână-țelc de curând cosite, pe ulițele înguste și strâmbe mișună bărbați zdraveni și chipeși și fete și neveste adorabile în simplul, dar elegantul lor port. Ceva sfânt, sârbătoresc plutește în aceste înalțimi fermecătoare ale naturii, și cât belșug de vieață exprimă oamenii acestor ținuturi. Am văzut aici fete, cum veșnic aș dori să văd. Svelte și mlădicioase ca crinii ori ca ciobănițele lui Grigorescu. Cu fețe din care rade sănătatea ca din bobocii înfloriți de garoafe roșii și cu niște ochi românești, mari și cuminiți, cari varsă vâpăi ce te robesc o vieață întreagă.

Zău multă lume-impărăție să umbli și nu vei afla așa cuib cu un așa frumos și sănătos neam de oameni, cum întâinești azi încă în Poiana. Azi încă, căci încurând ura care domnește de o vreme încoace între așa numita »intelligență«, amenință cu prefacere satul întreg. Inchipuiți-vă iubiți cetitori, doi frați dela o mamă și preoți sfințiți, cari slujesc la acelaș altar, sunt dușmani de moarte, și capete la două partide contrare în comuna asta fruntașe. În ajutorul acestor »preoți« stă alcoolul, adevărat crîșmarii, și banul ochiul dracului, adevărat două bănci. Dacă dușmănia asta n'ar avea și urmări triste pentru bunăstarea comunei, și și-ar rupe capetele pe urma ei numai capii partidelor, n'ar fi nici un păcat, dincontră! Dar de unde până acum poienarii trăiau în unire și bună înțelegere, și învăteau afaceți însemnate peste granița românească murginase, acum au început diavolii acestor partide să facă arătări unii asupra celorlalți pe la finanți, pe la jandarmerie, pe la pretură etc., așa că din

După discursul dlui Maniu, o parte din public s'a adunat la restaurantul Mărgineanu. Aici la mesele întinse cu vre-o 40—50 de tacâmuri dl Maniu a spus încă următoarele:

Am celit nu de mult cartea unui scriitor francez despre Ungaria. Aici lucrurile merg rău, zice scriitorul, iar despre noi naționalitățile zice, că nu-i însuflețire și nu-i organizare la ele.

Cât pentru afirmarea sa dintâie, că ne-ar lipsi însuflețirea, dacă ar vedea însuflețirea cu care v'ați trudit să faceți din ziua de azi o zi de sârbătoare națională și dacă ar fi văzut că dragostea ce o manifestați nu i legată de o persoană, ci de marea și dreapta cauză a neamului nostru, el desigur ar fi retractat-o. Dar ar fi văzut a doua sa afirmare, că ne lipsește organizarea este îndreptățită. Nu se poate ca toate să meargă bine la o familie, la un popor, dacă nu vor fi tot una. Nu-i destul să simțim cu toții una, ci trebuie să și lucrăm împreună.

Vedeți că noi, un popor de obârșie veche și mare nu mergem înainte pentrucă nu am fost totdeauna solidari. Partidul nostru a știut să spună toată plângerile noastre în cameră. Era partidul care se știe tângui mai frumos. Dar a trecut vremea tânguielilor. Trebuie să făptuim. Dacă nu vei lucra ca să oprești apele mari cari și-au înecat lanurile, atunci nu vei face secerișul îmbelșugat al sămănăturilor. Oratorul face apel la alegători ca să se organizeze și goleşte păharul în sănătatea alegătorilor și pentru înaintarea neamului românesc.

A mai vorbit părintele Blăjeanu din Obreja și încă un preot. Dl deputat Aurel Vlad spune că dintre toate naționalitățile guvernul se teme mai mult de români, căci românii sunt mai mulți și mai hotărâți. Dar nu ajunge atâta ca să ne luptăm. Dacă polonii știu să înfrunte pe poporul cel atât de mare și de puternic al germanilor, oare noi să nu dovedim a ne lupta cu niște cărpaci ca cărmuitorii noștri? (Apl.)

— **Maghiarizarea face progrese în România.** Este regretabil că pe când noi facem cele mai mari progrese pentru păstrarea românismului nostru, maghiarizarea noastră găsește sprijin tocmai în București. Ziarul »Dimineața« din București despre agitația electorală dela Beiuș.

Iată prima propoziție: »Partidul naționalist român a pus azi candidatura preotului dr. Lucaciu, în locul vacant de deputat din circumscripția Belenyés din Lakfalú«. Harababura aceasta trebuie, natural, înțeleasă astfel că părintele Lucaciu din Sisești (un-

cauza unora trebuie să sufere comuna întreagă. Nu ne îndoiim însă, că poporul mare și deștept al comunei, va înțelege primejdia ce-l amenință și va trimite pe drăguții de frați preoți la vre-o mănăstire departe, departe, să se pocăiască. Iar ac, ori dacă acul este prea sfințire, vre-o sulă de jococul vrăjmașilor încă se va găsi, dacă nu se vor cuminiți să vadă odată, că este în joc binele comun, care este mai presus decât al lor particular, și de care ar trebui să ție seamă. Acestea așa în paranteze.

Pe la 9 dimineața am intrat în biserică cea mare și cea mai nouă din piață, căci mai este una și mai veche de lemn. Corul mixt a cântat liturgia lui Dima, iar solurile le-a cântat și aci baritonistul N. Damian. După slujbă la care a luat foarte multă lume parte, reuniunea a făcut vizite pe la fruntași fără considerare la partide, cu toate că una dintre ele n'a vrut să ne dea sala școlii pentru concertul de seara. Concertul cu un lung și frumos program a succed bine, cu toate că coriștii erau obosiți și de excursiunea de după amiază pe dealul Ghilghiu și de gustarea dela ospitalierul păcurar Fântâna Gă-luciu.

După concert s'a jucat până către dimineața și s'a și benchetuit. N'au lipsit nici toastele.

Ziua următoare am mai cercetat în fugă fabrica de unt, unde nevasta proprietarului, fata preotului Șerb ne-a oferit unt proaspăt și pâine, care ne-a tîcnit de minune. Apoi ne-am luat rămas bun dela oamenii de inimă, cari ne-au primit cu drag și între scârțăiturile faraoanilor și dupăce Fântâna-Gă-luciu ne-a mai oprit odată în piață, unde așezase o masă cu bere proaspătă,

gurește Lakfalú) este candidat la Beiuș (Belényes). Dar pentruca un ziar românesc din București scrie numele localităților românești — ungurește?

— **Măsuri arbitrare ale poliției din Arad.** Poliția din Arad cu excesul său de zăl de a înăbuși orice libertate pentru manifestațiile socialiste, a ajuns într'un adevărat conflict cu muncitorimea. De-o lungă vreme poliția aceasta ia cele mai arbitroare măsuri contra partidului social-democrat. Le-a interzis placatele, le-a dizolvat organizațiile, le-a confiscat în chipul cel mai volnic dreptul de întrunire. Acestea măsuri, eră firesc să provoace o reacție din cele mai înverșunate a muncitorilor. Astfel ei au luat hotărârea, ca seară de seară să cutriere în rânduri închegate *corsoul* pe care între orele 7—8 se plimbă multă lume. Prima demonstrație în felul acesta s'a făcut aseară. La vr'o 3—400 muncitori, în șir de câte 3—4 se plimba ostentativ silind prin falanga lor publicul boierilor să se dea înlături din cale. Poliția prinzând de veste despre această manifestație, dupăce întâiu a cerut drept asigurare un pluton de soldați din garnizoana pe care i-a așezat în curtea primăriei a ieșit înarmată până în gât, întreprinzând o adevărată goană pe trotoare după muncitori. Ei au arestat la vre-o 25 de muncitori, cari n'aveau altă vină decât că se plimbau în liniște pe stradă. Procedura aceasta a poliției a stârnit mare înverșunare între muncitori. Ea este condamnată chiar de presa burgheză din Arad. Și într'adevăr, abstrăgând dela faptul că este brutală, ea nici nu poate avea vr'un efect. Dimpotrivă i-a îndârjit pe muncitori. Precum suntem informați demonstrațiile de stradă se vor continua seară de seară acum însă în stil mai mare. Să vedem ce va face înțeleapta poliție din Arad?

— **O desmintire care nu desminte nimic.** Dl Iuliu Crainic preot din Urișul-de jos ne trimite într'un ton foarte revoltat, o desmintire la notița noastră ce am luat despre alegerea din Gernesig unde precum se știe românii în frunte cu unii preoți au sprijinit pe un ovreiu împotriva altui ovreiu și pentru aceasta au fost insultați de aderenții partidului adversar. Într'acești preoți figura și dl Crainic. D-sa vine acum și desminte, nu că nu ar fi participat la alegere, ceace recunoaște, ba o spune chiar că știe că ar fi săvârșit un păcat dar... căci este și un dar, din motive înalte zice dânsul »nu mai eu le știu«, că ar fi fost insultat și bătut. Ei bine nouă ne părea mai bine și credem că aceasta interesă și publicul, să ne spună dl Crainic că n'a fost la alegere, și nu că a fost ori nu bătut, ceace afară de d-sa, puțin

am pornit din nou caravana de căruțe către Săliște pe drumul peste Rodu, Vale, Tilișca.

În vestita Săliște ne-am întâlnit cu dirigentul corului de acolo dl Crișan și cu alți mulți vechi cunoscuți și am petrecut la hotelul comunal cu cântece într'o mare animație puținele momente până la plecarea trenului, care ne-a adus iară la Orăștie.

A treia excursiune s'a făcut Dumineca următoare la băile de pucioasă dela Geoagiu. Aici concertul nu s'a putut ținea din cauza solgăbirăului Fekete, care cu toate că ne-a dat concesiune de concertare la stabilimentul balnear, totuși către seară nu a mai voit să ne lase să concertăm în veranda hotelului, amenințând că ne va detrage concesiunea. Văzând volnicia solgăbirăului Fekete, dirigentul în înțelegere cu membrii reuuiunei a hotărît să abzică de concert la hotelul băilor, și cu toată societatea românească ne-am mutat la hotelul lui Pleteru. Aici la masă într'o mare însuflețire s'a cântat tot programul și alte cântece. Numai pe la miezul nopții ne-am întors acasă cu suvenirii »dulci« dela »iubitul« solgăbirău, care și-a pus jandarmeria să patruleze și să ne supravegheze să nu facem cumva pe neașteptate revoluție.

Viiioarea excursiune este proiectată la Romoșel, lângă Orăștie. An. Ca.

POEZII POPORALE.

Culese de: Emilia Bugariu înv. Pecica-rom.
Și bădița-i om frumos,
Dar îi prost și mincinos
De trei ori m'a sărutat

va interesă pe altcineva. Mai mult dacă era bătut pentru faptul că n'a luat parte la alegeri, era un om înaintea căruia ne închinăm și noi. Dar așa, păcat că mai răscolește rușinea.

— **Regele de Siam** a plecat din Colonia (Köln), pe unde venise din Berlin, la Paris.

— **Regele Spaniei în Ungaria.** Ziarele ungurești vestesc că regele Alphonso al Spaniei va veni să petreacă mai multe săptămâni în Ungaria la moșia prințului Fridric din comitatul Baranya.

— **Colera în Rusia.** În orașul Samara sunt 20 noi cazuri de coleră. Au murit de coleră până acum 23 de persoane. Germania ia măsuri de apărare. Autoritățile din Prusia de Ost au fost avizate a face controlă strictă la frontieră, ca nu cumva epidemia să se răspândească și în Germania.

— **Expediția Peary.** Savantul Peary, care voia să meargă cu un bastiment puternic, »Roosevelt« la polul nord, a renunțat pentru anul acesta la expediție, fiindcă vaporul nu va fi terminat decât peste mai multe săptămâni, iar atunci timpul va fi prea înaintat.

— **Pod rupt.** La baia din Scavnica s'a rupt podul Magdalena, tocmai când treceau mulți oameni peste pod. Sunt 40 de răniți.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor noștri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-i sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Nu mai e păr cărunț.** »TINCTOL« (Marca 232) e idealul unui mijloc de a vopsi părul, care dă părului cărunț de pe cap și barbei pe câteva minute luciul părului tinăr și culoarea naturală avută, blondă, blondă închis, brunetă sau neagră.

»TINCTOL« este un preparat absolut nesticăcios, constă dintr'un singur lichid și folosirea e nu se poate mai simplă. Cu un piepten des înmuiat în acest lichid se piaptână părul și culoarea părului e dată, care rămâne permanent în câteva minute uscându-se pe păr.

La comanda se roagă indicarea culorii cerute. Prețul unei sticle cu descrierea folosirii în 4 limbi este 3 coroane.

Se capătă la fabricantul Friedrich Radda, farmacist în Pancsova, Ungaria-de-sud.

Magazină permanentă la Jos. von Török, farmacist în Budapesta, König utca.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului far-

macistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Afară de chipurile acestea din program se vor arăta și alte chipuri, cari asemenea sunt foarte reușite. — Atragem atențiunea publicului la acest Cinematograf excelent.

Cu toată căldura cea mare teatrul nostru e răcoros și plăcut.

Deși acuma sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicită cu părtinire on. public cu distinsă stimă Winkler Lambert, proprietar.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

»Povești și Nuvele« de M. Eminescu, Biblioteca pentru toți (nr. 278—279) un volum 60 bani. Poeziile marelui poet au apărut în nenumărate ediții, — proza lui însă, — cu toate paginile admirabile ce conține, a apărut abia într'o singură ediție, epuizată de mult, așa încât admiratorii lui Eminescu nu cunosc proza acestuia.

Volumul »Povești și Nuvele« conține toate nuvelele poetului precum și două povești »Făt frumos din lacrimă« și »Frumoasa lumii« cari sunt două mărgăritare ale literaturii noastre.

Aparițiunea acestui volum va fi credem primită cu entuziasm de toți admiratorii genialului poet Eminescu.

Tot în această Bibliotecă s'au publicat sub nr. 195—196, Poeziile complete. Prețul 60 bani.

De vânzare la mai toate librăriile din țară și la editorul Alcalay, din București.

La institutul tipografic »Minerva«, București, Bulevardul Academiei 3 au apărut următoarele broșuri:

1. »Nuvele«, de I. Slavici. Prețul lei 1.50.
2. »Secțiunea metodică a cerealelor și bazele științifice ale secțiunii«, de Constantin Sandu. Prețul lei 3.

Ultime informațiuni.

B. P. Hașdău în agonie.

Din București primim următoarea știre: Starea sănătății lui Bogdan Petriceicu Hașdău urmează de a inspira temeri serioase. După medici, sfârșitul ilustrului savant nu este decât chestie de câteva zile.

Poșta Administrației.

Dlui Pavel Pupu, Cacova. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1907.

D-lor Ioan Palconi și Ioan Iclezan, Lunkány. De aici ziarul merge regulat la adresa D-v.

Dlui Bradin lui Vasilie. Am primit 2 cor. ca abonament până 1 Iulie 1907.

Dlui Todor Bradin lui Ioța, Kuvin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Economie.

Bursa de mărfuri și cefecte din Budapesta

Budapesta, 14 Aug. 1907

INCHEEREA la 11 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	11.48—11.49
Secară pe Oct. 1907	8.95—8.96
Ovăs pe Mai	8.20—8.21
Cucuruz pe Iulie 1907	6.67—6.68

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb. 1907	11.53—11.54
Secară pe Oct. 1907	8.—95 8.96
Ovăs pe Mai	8.21—8.22
Cucuruz pe Iulie 1907	6.66—6.67

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

*****
100 bucăți acții dela »Victoria« și 10 dela »Sătmăreana«, sunt de vânzare.

Informațiuni la Redacțiune.

*****

Și l-o știut trei părți de sat,
Eu nu știu de ce nu face
Să mă sărute cum îi place,
Ci se laudă 'n tot satul
De gândești că l-o luat dracul,
Bine-ar fi să-l ia de tot
L'aș da eu numai nu pot,
Că nici nu-i ca alții 'n lume
Să gândești că nu te spune,
Ci pe drum câți întâlnește
El la toți le povestește,
Ii rea dragostea ca dracul
Când ajungi s'o știe satul,
Numai aia 'mi place mie
Care nime n'o mai știe.

Floricea din izvor
Vin' sărută-mă cu dor,
Măi badiță dragul meu
Nu te-o bate Dumnezeu,
Când mă chemă să te sărut
Chiar pe tine-un prefăcut,
Eu când plec a săruta
Om de lume oi căuta,
Și cu minte și frumos
Nu ca tine-un flecăr,os,
Tu ești mare blăstămat
Mincinos încornurat,
De-ai străjuit și tu vr'un gard
Nici să nu fi sărutat,
În tot locul te-ai laudat.
Și eu de te-aș săruta
Ani de-arândul te-ai lauda,
Pune-ți babe pofta 'n cui mai bine
Gura mea nu-i pentru tine.

Culese și întocmite de Nicolae Brătianu, Năsăud.

Frunză verde de pe baltă
Dragi și-au mai fost doi odată
Un fecior și cu o fată.
Nu știu cine-a oblicit
Între ei ură a svârșit
Fecior fata a urit.
Merse el a hăitui
Pe cel deal cu călinii.
Fata mândru s'a gătat,
În pădure a plecat
Tot în haine de mătăasă,
După badea i dus de-acasă.
L'auzi cum șuiera,
Stând în loc ea cuvântă:
Cine ești tu, vină 'ncoace,
Mie cu soție-mi place!
Cine ești?
Imi trebuiești!
El fălos a cuvântat:
Decât tu a mea soție,
Mai bine moartea vreau să-mi vie
În pădurea astă pustie,
Nime 'n lume să mă știe.
Decât tu mie mireasă,
Mai bine moartea vreau să-mi iasă,
În pădurea asta deasă.
Ea amar a cuvântat:
Ști tu bade ce zicea-i
Seara când la noi veneai?
C'atunci ne vom lăsa,
Popii când biserica.
Dar te-a bate, bade, bate,
Cearcănul din jur de soare
Și dreptatea mea cea mare;

Cearcănul din jur de lună
Și dreptatea mea cea bună.
Nici așa nu te oi lăsa,
Ci și eu te-oi blăstămă:
Din arat până 'n arat,
Să te 'ntoarcă mâta 'n paț,
Să te 'ntoarcă tot cu țolul
Cum tu mi-ai întors norocul,
Să te 'ntoarcă cu cerga,
Cum mi-ai stors tu inima!
Tu mi-ai ars-o, tu mi o leagă,
Tu mi-o fă acuma 'ntreagă
Numa-atunci să ți fie bine,
Când vei vrea să fii la mine!
De vei vrea la mai frumoasă,
Pice ți carnea de pe oasă,
Să-ți rămână osu gol,
Ca să știi că mi a fost dor;
Să rămâi cu oase goale
C'ai băgat în mine boale!

Suflă vântul dela mal,
Badea trece puntea 'n deal,
Iar eu cos în prag covor
Și cum cos îmi vine dor.
Vântul de în jos mă bate,
Doru de în sus mă arde;
Vântu de în sus m'atinge,
Doru de în jos mă stinge.

Cucule de lângă vale,
Mândru i cânti badii de cale,
Mie-mi cânti de mare jale!
Cucule de lângă luncă,
Mândru-i cânti badii de ducă,
Mie-mi cânti de jale lungă!

De închiriat

se află un atelier pentru pregătirea de haine bărbătești în comuna Tinca (Tenke, comit. Bihor) cel mai frumos loc, cu judecătorie cercuală, cu o împrejurime mare. Taxa de închiriere 280 floreni, pe un an. Pentru informațiuni a se adresa la

Schwimmer Ignác,
Nagyszalonta.

Cântarea înalță sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la H. ZEIDNER în Brașov. Catalog gratuit! În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Înainte de folosire.

După folosire.

Rimătorii (porcii) bolnavi

se vindecă îndată dacă întrebuițăm pravul de porci alui Frankl.

O cutie cu instrucția de întrebuițare 1 cor., 3 cutii 2 cor.

Singurul și exclusivul depozit principal la

FRANKL ANTAL

farmacist Szeged, Felsőváros, 20.

Cel ce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de diferite pieluri, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

„MUREȘANUL“ institut de credit și economii, societate pe acții în M. Radna.

Publicațiune.

Pe baza autorizării primite dela adunarea generală extraordinară a institutului nostru ținută la 4 August n. prin aceasta aducem la cunoștința On. noștri acționari, că capitalul societar al institutului nostru să dublică, adică să urcă dela 80,000— cor. la 160,000 cor. prin emiterea alor 400 acții noauă.

Conform dispozițiunii §-ului 7 din statutele institutului domnii acționari până la 1 Octomvre n. a. c. »au drept de preferință la semnarea acțiilor emisiunii noauă, în prețul lor nominal (200— cor.) și în proporțiunea acțiilor ce le posed, scrise pe numele lor«.

Acțiile neoptate de către acționarii institutului până la terminul de 1 Oct. n. le vinde direcțiunea din mână liberă și cu prețul, pe care-l va fixa la timpul său.

Prețul acțiilor noauă se va plăti în 10 rate de către 10% (20 cor. per acție) cu începere dela 1 Oct. a. c. astfel:

1. La 1 Oct. 1907 cor. 20.— plus 10 cor. spese de fiecare acțiune.
2. » 1 Ianuarie 1908 cor. 20.—
3. » 1 Aprilie 1908 « 20.—
4. » 1 Iulie 1908 « 20.—
5. » 1 Oct. 1908 » 20.—
6. » 1 Ianuarie 1909 » 20.—
7. » 1 Aprilie 1909 » 20.—
8. » 1 Iulie 1909 » 20.—
9. » 1 Oct. 1909 » 20.—
10. » 1 Dec. 1909 » 20.—

Acționarii primesc după sumele vărsate 5%, plătesc însă după ratele estante 6%.

Deodată cu declarațiunea de optare domnii acționari vor avea să prezinte la institut acțiile vechi pentru ștampilare.

Acționarii, cari nu participă la subscriere până la terminul de 1 Oct. a. c. își pierd necondiționat dreptul de prioritate și favorul garantat lor în statute: de a avea acțiunile noauă în prețul lor nominal.

La plățirea ratei prime institutul va libera pentru acționari tite provizori în cari să vor induce apoi toate plățirile făcute.

Acțiile noauă participă la dividenda anului 1910, iar proprietarii lor intră în toate drepturile statutare, cari le compet pe baza acestor acții dela 1 Ianuarie 1910.

DIRECȚIUNEA.

Commis
bineversat în bransa de coloniale
se acceptază la
„SEVERINEANA“
societate comercială pe acții
— în Caransebeș.

BRAUN ANTAL

cel dintâi pregătitor de instrumente din Ungaria sudică.

Temesvár (Belváros), Jenőherczeg-u. 14, (casa propr.)

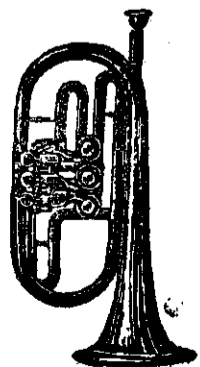

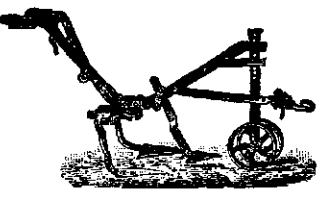
Furnisorul alianței trenurilor de stat. Furnisorul nenum aratelor orchestre particulare, a pompierilor, de teatru, școalelor de oraș, precum și a multelor instituțiuni școlare.

Mare asortiment de vioare, harmonici, de cimbale, construcția cea mai bună toate pregătite în atelierul meu, precum și instrumentele recunoscute bune de aramă, lemn și alână.

Magazin de tot felul de vioare originale italiene, franceze, maghiare, germane și violoncele. Tot felul de opuri muzicale.

Reparaturi se eptuesc grabnic și punctual. Instrumente vechi cumpăr sau schimb cu altele. Tot felul de instrumente pentru organizații de orchestră. Prețurile cele mai moderate. — Catalog ilustrat se trimite gratuit și nefrancaț.

Pressa de vin patent continuativă
a lui NEUKOMM

„Archimed“ pentru mână și de mână cu mașina, profitul mustului e de 80—90%, Aparat de pasteurizat, Aparat patentat de cognac al lui Neukomm, Cal-dare de vinars Neukomm pentru comină (Trester), drojdii, prune și alte poame, Pompe de vin portative pentru un conduct (mat) de 1½ zol Cor. 120'—.

Noul Tăietor de butuci de viță indispensabil **Noul** la tăiatul viței, Aparat patentat al lui Neukomm pentru mobilitatea viței aratură pentru vie, **Pumpe de fântâni**, Moară de struguri, Mașină de cules boabele de struguri, **Sondă pentru fântâni artezice**, Apă sănătoasă de beut și apă bună pentru folosire din izvoare adânci, prin sondă precum și cognac bun vechi recomanda.

Nal. Neukomm's Söhne — fabrică de mașine și arături — în VERSEZ (Ungaria de Sud).

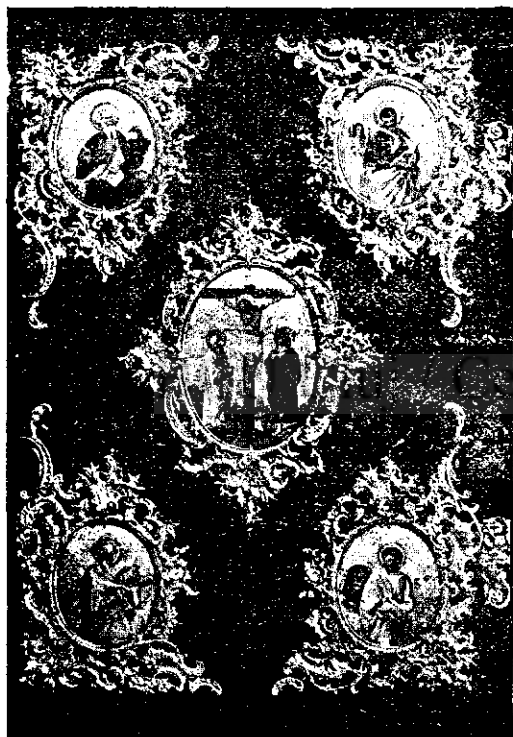
— Struguri de masă și olti de vie (Schnittreben) de 120 de specii nobile sunt la fiecare toamnă de vânzare. — CERETI LISTA DE PREȚURI.

Abonați!

„Cantorul Bisericesc“

Unicum în literatura bisericească române ortodoxă și unită și ca cuprins bogat și ca preț foarte moderat.

Se es-tinde pe 40 coal. tip ar. Tipărit pe 2 coloane tip ar: roșu și negru, format plăcut. Prețul de ex. broșat: 8 cor. legat în pânză (aurit): 10 cor. luxos: 14 cor.

Opul învățătorului G. Bujigan; abona-mentele se mai pot face, la adresa au-torului: în Arad str. Deák Ferencz 20. Cel mai practic, cel mai bun, cel mai folositor și cel mai bogat op bisericesc.

GEORG KAPFER

măstru de sculptură în piatră.

Temesvár-Fabrik, Andrassy-ut 16 și Versecz, colț cu strada Rudszitz și Rathhaus.

și recomandă

magazinul de plăci de marmoră pentru mobile tot asemenea de

Monumente

atestat propriu

Având un magazin bogat, livrez mai ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

Georg Kapfer

măstru de sculptură în piatră

CORNEL N. DEMETER

farmacist în Szászváros.

PREPARATE MEDICINALE.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofteiei, tusei mă-gărești, catharului, astmei, greutateii de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o dizoluează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbinteliile și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1'20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1'20 și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1'20 și 2 cor.

Laxon. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morbiuri, precum palpita-tarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxon“ purgativ. 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la sifilia, morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față nas sau pe ori-care parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice. O sticlă 2 cor.

Esența contra bătăturilor (ochi) — **Prav** contra opăritului la asudatului la mâni și pi-cioare, 60 fileri. — **Prav** copii, 60 fileri. — **Prav** contra Unsoare contra râielor. Cu efect sigur și rapid, 1'20 cor.

Picuri pentru ochi. Are efect sigur în privința conservării și vederii ai ochi-lor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșiala, și celor slabi de vederi le întărește vederea. Prețul 70 fil.

Demibrom, contra insomniei (la amețeli de cap) și neli-niște nervoasă. 2'60 cor.

Unsoare de casă. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, pecum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 cor.

Liq. de fer. La copii și la mari contra anemiei, slabi de sânge, slabi în corp și ramași în dezvoltare. Contra palidității lafață. 2 cor.

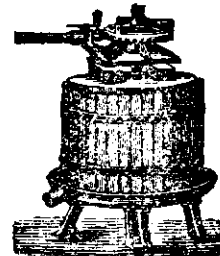
Pentru insecte. Pravuri pentru pureci și alte insecte, 20, 40 fil. — Pentru steinițe 40, 80 fil. — Contra molitor, 1 pachet 40 fil. — Hârtie de muște, 10 fil.

Syrup de zmeura. Un coli portal de 5 Kgr. 6 cor. 50 fileri.

Julius Seidl

prima fabrică de mașini și fierării în Vârșeț

recomandă fabricatele sale:

Pompe pentru fântâni, pompe pentru apă, vinuri și oțet.

Pompe pentru locomotive, cazane și mașini de aburi.

Armatură, bănci rotative, drege și alte mașini și unelte.

Pe urmă avem:

strugitori de porumb și de struguri, prese de vinuri pentru a fi puse în lucrare cu mâna sau cu puteri de mașini.

Primele sfredeli în pământ și fac fântâni și produc toate mașinile de sfredelit necesare.

Reprezentan-tul în ARAD:

Kovács S. és Tsa (palatul NEUMANN).

